

Handläggare
Annelie Carlsbecker

Mottagare
Malin Hamberg
Djurhälsoenheten
Jordbruksverket
e-post: foderdjurprodukter@jordbruksverket.se

Ansökan om godkännande av genetiskt modifierad raps MS11

Yttrande

Gentekniknämnden har, utifrån sitt uppdrag, inga invändningar mot ett godkännande av rapsen MS11 för livsmedel eller foder, samt import och bearbetning. Nämnden instämmer i EFSA:s bedömning att rapsen är lika säker för människors och djurs hälsa och miljön som motsvarande icke-modifierad raps och poängterar att EU:s märkningslagstiftning ger valfrihet att välja eller välja bort livsmedel eller foder som innehåller den genetiskt modifierade rapsen.

Bakgrund

Bayer CropScience lämnade 2016 in en ansökan om godkännande för utsläppande på marknaden av den genetiskt modifierade rapsen MS11. Rapsen har modifierats för att vara hansteril och tolerant mot herbicider baserade på glufosinatammonium. Ansökan omfattar användning av rapsen som livsmedel, foder samt för import och bearbetning, men inte odling.

Intentionen med MS11 är att underlätta produktion av hybridraps genom att MS11 är hansteril. Hybridrapsen fås som avkomma mellan MS11 och en annan genetiskt skild rapssort och produkter från denna är vad som kommer att användas som livsmedel eller foder inom EU.

För att göra MS11 hansteril uttrycks proteinet Barnase under ståndarutvecklingen. Barnase är ett ribonukleas med cytotoxisk aktivitet, och ger upphov till hansterilitet.

Rapsen uttrycker även proteinet Barstar i hela växten vilket bildar komplex med Barnase-proteinet och hindrar dess aktivitet. Det här är relevant för att undvika den cytotoxiska effekten av Barnase-proteinet i andra vävnader än avsett. MS11 uttrycker också PAT/bar vilket ger tolerans mot herbicider som innehåller glufosinatammonium.

För att producera hybridfrön odlas MS11 nära en icke-modifierad rapssort med en annan genetisk bakgrund. Då MS11-linjen segregerar, och bara hälften bär MS11-eventet, behandlas plantorna med glufosinatammonium. De återstående, herbicidtoleranta, hansterila MS11-planorna pollineras av den andra linjen. Avkomman får hybridvigör och ger hög avkastning.

GMO-panelen hos EFSA har bedömt ansökan enligt de krav som ställs i förordning (EG) nr 1829/2003 och i enlighet med de principer som beskrivs i förordning (EG) nr 503/2013. Proteinerna PAT/bar och Barnase och Barstar har tidigare utvärderats av EFSA och bedöms inte utgöra någon risk i livsmedel eller foder. Bedömningen av MS11 kompliceras av svårigheten att hitta relevant jämförelsematerial i och med att det är hybriden som kommer att användas som livsmedel och foder. GMO-panelen ställde därför särskilda krav på odlingsförhållanden. Slutsatsen av riskbedömningen är att MS11 är lika säker som en icke-modifierad raps med avseende på människors och djurs hälsa och på miljön. EFSA:s vetenskapliga utlåtanden är publicerade i *EFSA Journal*.

Gentekniknämndens bedömning

Gentekniknämnden har ingenting att invända mot EFSA:s bedömning att rapsen MS11 är lika säker för människors och djurs hälsa och miljön som motsvarande icke-modifierad raps.

Nämnden finner inte att det föreligger etiska aspekter som ger grund för invändningar mot ett godkännande av rapsen. Den EU-gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftningen ger varje individ en valmöjlighet för att den som så önskar ska kunna välja eller inte välja att köpa produkter som består av, innehåller eller är framställda av, den aktuella rapsen.

Beslut om yttrandet fattades vid Gentekniknämndens sammanträde 2026-06-03, se protokoll från sammanträdet.

Stefan Reimer, ordförande

Annelie Carlsbecker, föredragande i ärendet.